

**Eimutis Vladislovas
VANAGAS**

Žymus teorinės fizikos specialistas, Lietuvos atomo branduolio fizikų teoretikų mokyklos kūrėjas ir vadovas.

Gimė 1930 m. balandžio 27 d. Panevėžyje. Mirė 1990 m. balandžio 14 d. Pitsburge būdamas komandiruotėje Jeilio universitete. Urna su velionio palaikais palaidota Vilniaus Rokantiškių kapinėse.

1941 m. baigė Panevėžio 4-ąją pradinę mokyklą (.), 1948 m. baigė Panevėžio 1-ąją gimnaziją ir kartu mokėsi Panevėžio muzikos mokyklos fortepijono klasėje. 1948 m. priimtas į Vilniaus valstybinę konservatoriją fortepijono-vargonų klasę. 1949–1951 m. mokėsi ir baigė J. Tallat Kelpšos muzikos mokyklą, įgijo vaikų muzikos mokyklos dėstytojo ir koncertmeisterio kvalifikaciją, o nuo 1949 m. studijavo Vilniaus universiteto Fizikos-matematikos fakultete ir 1954 m. įgijo fiziko kvalifikaciją.

1954 m. V. Vanagas pradėjo dirbti Fizikos-technikos instituto Fizikos ir astronomijos skyriaus vyresnioju laborantu, vėliau jaunesnioju moksliniu bendradarbiu. 1956 m. perorganizavus institutą, paskirtas Fizikos-matematikos instituto Teorinės fizikos sektoriaus jaunesnioju moksliniu bendradarbiu. 1956 m. laikinai paskirtas to paties sektoriaus vyresnioju moksliniu bendradarbiu. 1957 m. laikinai ėjo Teorinės fizikos sektoriaus vadovo pareigas. 1958 m. Vilniaus universitete apgynė fizikos ir matematikos mokslų kandidato disertaciją „Sudėtingų spektrų teorijos klausimai, susiję su nepilno kintamųjų atskyrimo metodo taikymais“. 1957–1960 m. – dirbo Vilniaus universitete 1968 m. apgynė fizikos ir matematikos mokslų daktaro disertaciją „Atomų branduolių lygmenų savybių tyrimas grupių teorijos metodais“, 1970 m. – suteiktas fizikos ir matematikos mokslų daktaro laipsnis.

V. Vanagas 1973 m. pradėjo vadovauti Branduolio teorijos sektoriui. 1976 m. suteiktas profesoriaus vardas. 1976 m. išrinktas Mokslų akademijos (MA) nariu korespondentu. Nuo 1977 m. – MA Fizikos instituto Atomo branduolio teorijos skyriaus vedėjas. Stažavo Toronto (1977–1978), Meksikos (1980) universitetuose, San Paulo Teorinės fizikos institute (1984–1985).

V. Vanagai 1972 m. skirta Lietuvos valstybinė mokslo premija už darbą „Algebriniai metodai branduolio teorijoje“. 1980 m. suteiktas nusipelnusio mokslo veikėjo vardas. Dviejų monografių „Judėjimo kiekio momento teorijos aparatas“ (1960, rusų k.), „Algebriniai metodai branduolio teorijoje“ (1971, rusų k.) bendraautoris, o 1988 m. Maskvos leidykla „Nauka“ išleido V. Vanago monografiją „Algebriniai mikroskopinės branduolio teorijos pagrindai“.

Pagrindinės jo mokslinių darbų kryptys buvo atomo, ir ypač atomo branduolio, teorija. Savo vertingu indėliu į branduolio teoriją prof. V. Vanagas tapo vienu žymiausių branduolio fizikos teoretikų bei Lietuvos mokslininkų.

Parengė

LMA Matematikos, fizikos ir chemijos
mokslų skyriaus mokslinė sekretorė
Silva Aukštinaitytė

Naudoti šaltiniai:

1. In MEMORIA. Vilniaus universiteto Teorinės fizikos ir astronomijos instituto (VU TFAI) tinklalapio archyvas:
<http://www.tfai.vu.lt/index.php?siteaction=pages.browse&page=Vanagaslt>
2. Visuotinė lietuvių enciklopedija: <https://www.vle.lt/Straipsnis/vanagas-99525>

Nuotrauka iš VU TFAI tinklalapio